

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
DN. DAN. LVDOLPHI,
LIB. BAR. de DANCKELMANN,
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

Xd. 28,

DISPUTATIO
Institutionum Anatomicarum III.
DE PARTIBUS INFI-
MI VENTRIS CONTINENTI-
bus communibus & proprijs,

Quam

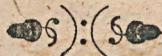
D. O. M. A.
SVB PRÆSIDIO

TOBIÆ KNOBLOCHII,
Marcobrettani Fr.; Med. & Phil.D.

*In celeberrima Witebergensium Academia
defendendam suscipiet*

Georgius Hezmanfeder
Ratisbonensis.

Ad diem 30. Maij, horis & loco notis.

VVITEBERGAE,
Typis Cratonianis per Iohan. Gorman.

Anno c1o 1o CVII.

DISPUTATIO

DE PARTIBUS INFERIORIBUS

MI VASIBUS CONTINENTIBUS

QUI COMMUNIBUS & INFERIORIBUS

QUI

D. O. M. A. S. P. A. R. T. I. S. I. N. F. E. R. I. O. R. I. B. U. S.

TORIS KNOBLOCHII

PHYSICAE

PHYSICAE

PHYSICAE

PHYSICAE

PHYSICAE

PHYSICAE

PHYSICAE

D. O. M. A.

Supra disputatione primâ totum corpus humanum in ventres tres & artus divisimus: nunc Anatomicorum more ab infimo Venere nutritionis & generationis partes continente, nchoabimus; & quidem hanc ob rationem, quia excrementa prima & secunde coctionis hujus ventris (qui sentina omnis illuviei & impuritatis) brevi putrescunt & deterrimè expirant odorem, ut non solum experientia verum etiam Gal. l. de ad anat. c. 8. testatur.

CAP. I.

De Infimo ventre.

Est autem Infimus venter totum id, quod cartilagine Eniformi utrinque costis & ossibus pubis circumscribitur Arist. 1. de hist. an. c. 12.

1. Hic venter Græcè γαστήρ, ab Homero Odys. 1. υνδός, διὰ τὴν ἕναι τὴν σπῆν, quod in eum cibaria congerantur, ut inquit Bauh. lib. 1. c. 1. Aliàs dicitur, & quidem improprie ὄργανός γαστρός, ab Ἰνδ. i. circum, & γαστήρ, quasi circum ventrem Latinis Abdomen, sive tegumentum, ab abdendo, quod abdat & abscondat, & integendo tueatur viscera, nutritioni, & procreationi destinata: vocatur abdomen interdum etiam Sumen, quasi Suis abdomen; vel, ut alijs placet, umèn, à m̄ immis, quas Antiqui rumas appellabant.

2. Hoc tegumentum sive totum Abdomen, carnosum est, quod extendi & amplificari, sive dilatari ob alimentorum assumptionem, satius & stationem, & excrementorum exclusionem, possit.

*masculino corpore parva est, idcirco parvus venter dicitur; in fe-
mineo verò plerunque major fortassis ob fetus gestationem. Regio
hæc in tres rursus subdividitur partes, in duas laterales, & me-
diam: illæ ad pilorum usque exortum descendunt, & Celso lib. 4.
cap. 1. Illæ, fortè quod Ileon intestinum contineant, dicuntur:
Media, ad pudenda usque extenditur, ubi pubertatis signa elu-
cent, & propriè hypogastrium dicitur. Sub hâc Regione continen-
tur Ileon, & Rectum intestina, vasa spermatica, vesica urinaria,
& uterus in feminis, &c.*

*7. Posterior pars infimi ventris, quæ incipit, ubi costæ desi-
nunt, & ad ossis coccygis finem descendit, dividitur in partem su-
perioiorem & inferiorem. Superior Spica dicitur, & continet lum-
bos, ubi Renis dextri & sinistri situs: Inferior habet mediam dex-
tram & sinistram partes, ubi nativitas situs.*

Tantum de externis Abdominis partibus.

*8. Præterea constituunt infimum ventrem partes duplices, ni-
mirum continentes & contentæ. Continentes rursus dupli-
ces sunt: aliæ toti corpori communes; aliæ propriæ: Illæ Cu-
ticula, Cutis, Panniculus carnosus: hæ decem Musculi Abdominis
& Peritonæum sunt. De quibus nunc agemus.*

C A P. II. De Cuticula.

*Curicula est tenuissima Cutis efflorescentia.
Gal. 3. Meth. Med. cap. 5. Ceparum pelliculis tenuio-
ribus similis, insensibilis. Gal. 3. & 14. Meth. Med. & ex-
anguis, è cutis excremento crassiore pronata ut va-
lorum oscula contegat, ne sanguis è venarum ori-
ficijs profluat. Paræ. lib. 3. cap. 3.*

1. Cuticula Græcis *Ψαλγίς* est extrema & tenuissima cuticula, que medicamentis appropriatis nitida fieri solet: hinc cuticulam dicuntur curare, qui frictionibus & unguentis frequenter illinuntur, quibus illa nitescit; unde nitidus pro homine urbano, delicato & otioso sumitur, cui opponitur Rusticus, ut apud Horatius in epist.

— — — è nitido fit-Rusticus.

Item:

*Me pinguem & nitidum bene curat à cute vises,
Cum ridere voles Epicuri de grege Porcum.*

Item:

In cute curandà plus æquo operata Iuventus.

2. Cuticula materiam, quod attinet, de hac varia sunt opinionēs. Non enim solum, nec sanguinem sed excrementum crassius esse cum Archangelo & Laurentio d. l. asserimus. Omne enim, quod in Corpore reperitur, est vel ex semine vel sanguine, vel ab excrementis procreatum: at ex semine Cuticula non est, quia semel remota, renascitur, quæ nullius spermaticæ partis natura est; hinc pars à quâ detrahitur luculentior & amabilior redditur, ut Tibullus 1. Eleg. 8. canit.

*Tollere tunc cura est albos à stirpe capillos,
Et faciem demt à pelle referre novam.*

Næq; ex sanguine, quia insensilis & exanguis est. Ergo ab excrementis, & quidem tertiæ coctionis generabitur. Si igitur ab excrementis, non erit pars: nulla enim pars ab excrementis (pro ut nos illa nunc consideramus) originem habet. 2. Omnis pars non caret actione publicâ vel privatâ: Cuticula verò caret hâc. Ergo non erit pars. Hinc differt etiam à verâ cute, quia ex semi-

ne

ne sit; cuticula ab excrementis ortum trahit. 3. Cutis vera sanguine nutritur, sed cuticula per additamentum crescit. 4. Cutis vere sentit: cuticula omni sensu caret.

3. Verum licet cuticula non sit pars, & actione careat, tamen usu non privatur, quia natura nihil frustra facit, sed quicquid facit, propter finem facit. Est igitur usus huius 1. ut sit propugnaculum extremum omnium partium internarum & externarum totius corporis. 2. ut sit sensus tactus medium, quia Aristot. 2. de An. c. 14. ait: omnia, quae sentimus, per medium sentimus. 3. ut calorem internum aliquomodo foveat. 4. ut capillorum vasorum oscula contegat, ne sanguis vel humor aliquis exudet.

C A P. III. De vera Cute.

Cutis est membrana amplissima & crassissima, ex seminis & sanguinis permixtione genita. Gal. lib. de temp. c. ult. 3. M. M. c. 5. temperiem moderatam obtinens, externi tactus verum organum, & subjectarum partium tegumentum & ornamentum. Gal. 2. de us. part. c. 6. Laurent. d. 1.

1. Cutis Graecis *δέγμα* quasi *δέγας à δέγω*, quod omni fere ex parte excoiri queat: Hippocrates lib. de arte *δέγμα* vocat; lib. de insomnijs *δέγμα*; Homero *ἀνδραγαθήν* dicitur: Herodoto *δέρμα*; alijs *δέρμα*; quibusdam *δέρμα*. Latini Cutem, Corium, alutam, pellem vocant, licet posteriora haec Quadrupedibus magis conveniant: Arist. de haccigit 3. hist. an. 11. & 5. de Gen. an. cap. 3. Galen. 2. de usu. part. cap. 6. & 11. ejusdem cap. 15.

2. Sub-

2. Substantiam Cutis quod attinet, de hac inter Anatomicos varia sunt sententia. Hippoc. lib. de carnib. membraneam esse asserit: Vesalius putat, Cutem quoddam medium esse inter nervum & carnem musculorum, i. e. ex utriusq. mixtis compositam: Columbus lib. 3. cap. 1. ait, Cutem ex vasorum extremis dilatatis gigni. Varolus à nervis tenuissimis in superficie corporis expansis originem habere existimat, fortasse quod à carne absque dolore avelli non possit. Aichangelus lect. 5. ex semine fieri ait: huic sententia subscribit Ioubertus. Plato ex genere carnis esse asserit, quam sententiam Aristoteles defendit, & cutem carnis portionem exsiccatam, veluti exustam esse credidit. Rondeletius ligamentosam esse statuit.

3. Nos dicimus cum Laurentio d. 1. Cutem habere mediam naturam inter nervum & carnem. Nam non planè exanguis est ut nervus, nec etiam omninò sanguine abundat, ut caro; sed est quasi nervus sanguine preditus, ut Hipp. etiam de carnib. membraneam esse arbitratur. At in hujus constitutione pars spermatica sanguineam superat, sicuti color indicat; ejus quoque nomine tantum per mediam Cicatricem coalescit, ut volunt Laurentius, & Bauhinus d. 1. & Hermannus Neuvvald: Gal. M. M. 3.

4. Est & Cutis humana satis crassa munimenti gratia, tenuior tamen, quàm in alijs animalibus. Sicut etiam pro ratione partium, vel mollior, rarior vel durior (Aristot. 5. de generat. anim. cap. 3.) Mollior quidem in facie, pudendo & scrotò; durior in ceruice, dorso, cruribus & plantis pedum: Quaedam mediam obtinet naturam, ut in digitorum, apicibus, & temperata est, quia tactus instrumentum omnis excessus debet esse expers, ut Galen. 1. simpl. Med. cap. 4. docet.

5. Cutis præterea habet foramina duplicia, quorum alia sunt conspicua, alia oculorum aciem effugiunt: illa sunt finita, immitteendi in corpus, aut emittendi aliquid gratia facta ut in oculis, auribus, naribus, ore, papillis mammaram, umbilico & pudendis:

dis: Infinita foramina sunt pori Cutis exigui, & oculi meatus, fuliginosis & serosis tertia coctionis excrementis exitum praeberes, ex quibus pili ad corporis commodum enascuntur. Aristot. 3. hist. an. c. 1. 5. de gene. anim. c. 3.

6. Adhæc Cutis prædita est 1. venis cutaneis sex, quæ vario modo disseminantur; duas à jugularibus; duas ab axillaribus; & denique duas ab inguibus habet, ut nutriatur. 2. Arterias ab inguibus ut vivat. 3. Nervos, imprimis duos magnos circa papillas, ut sentiat. Gal. 16. de usu part. cap. 2. l. de fem. cap. 5. 1. Meth. Med. 16. 2. de us. part. c. 9. 4. ejusdem. c. 12.

7. Ullus Cutis est, 1. ut sit Corporis commune tegumentum & instar vestis. Gal. 14. M. M. c. 2. 3. ad anat. c. 1. Hippoc. de carnib. à calore & nimio frige corpus defendat, & caloris nimium affluxum cohibeat. Gal. 8. de us. part. c. 1. 2. ut sit tactus instrumentum. De hoc varia sunt Authorum, discrepantes sententiae. Arist. enim 2. de Anim. c. 11. Carnem medium tactus facit; instrumentum verò esse quiddam intus in corpore abditum, quod potestate tale sit, quale actu sit tangibile, sed tamen quid sit, non exprimit. Thomas & Avetroës nervum tactus instrumentum esse voluerunt: Avicenna pinguedinem: Archangelus Cutem: Varolus Cuticulam pro medio tactus agnovit: Laurentius Cuticulam pro medio, Cutem pro organo habet.

8. Nos cum Galeno & Laurentio medium tactus Cuticulam; Cutem verò instrumentum illius sensus defendimus: 1. quia temperatissima, & omnis excessus expers, sicuti etiam Aristot. ait 2. de Anim. Omne autem magis debet esse æquius: 2. Quia multorum nervorum propages in Cutem disseminantur. 3. quia rei tangibili primò occurrit, hinc eorum, quæ nactura aut profutura sunt, statim nos admonet.

De accidentibus Cutis.

1. Situm cutis quod attinet, quia pers. satis notus, nullà indigere

B

digere uberiori explicatione censemus.

2. Quantum igitur ad figuram *Cutis*, peculiarem per se habet nullam, sed eam à subjectis partibus, ut ait Laurentius, mutuatur; nunc equalis, nunc inæqualis; hic prominens & exuberans, aliquando rugosa, quandoq; levis, &c.

3. Magnitudo pro cuiusque corporis constitutione est notissima.

4. Est ex pilis referta, de quibus infra in *Questionibus* agitur.

5. Licet autem *Cutis* naturaliter alba sit, tamen pro ratione humorum abundantium, ut Hipp. lib. 1. *de Cr.* uōv vult, variat, & in sanguineis rubra est, præci. uè in facie; in biliosis pallida; in Melancholicis nigra fusca; in Phlegmaticis alba.

6. Temperamentum illius est temperatum.

C A P. IV. De Pinguedine.

Pinguedo est sanguis benè coctus, qui in nutrimentum corporis non convertitur, sed è vasis descendit, & membranis calore mediocri præditis affusus, coit, ut partium calorem conservet, & has in casu necessitatis nutriat & tueatur. Gal. 2. de temp. Arist. 3. hist. Animal.

1. Pinguedo Græcis *muēda* (ut Gaza vult) nunc *lipa*, nunc *lipa* dicitur: Hæc autem, inquit Galenus, non differunt specie & essentiâ, sed saltem secundum maius & minus. Pinguedo enim siue mollior & humidior celeriter calore liquefit. Galen. 2. de facult. anim. c. 11. Arist. 3. hist. Anim. cap. 17; nec facile rursus concrefcit, & hæc in *carnigeris* inveniuntur: itaq; verò vel *Adeps* crassior

crassior & seccior, non statim liquescit, sed facile coagulatur, hæc in porcis invenitur, & dicitur axungia, vel lardum.

2. *Substantia Pinguedinis est oleaginosa, ex sanguinis portione aëreâ & vaporosâ præparata, quæ per vasorum oscula exudat, & circum membranas concrevit, quibusdamque membranæ, nervosis fibris, venis & arterijs intertexta.* Galen. lib. 2. de temp. & 2. de distinct. Feb. cap. 12. Aristoteles 3. de histor. animal. cap. 1. & 9.

3. *Causa inefficentem pinguedinis, quod attinet; de hac variæ sunt sententiæ. Aristotel. 2. de part. animal. cap. 5. & 13. de part. Anim. cap. 9. Sicuti & Veiga, Argenterius, Ioubertus calorem defendunt. Galen. 1. de temper. cap. 11. & 2. de temper. cap. 3. Vesalius, Fallopius frigus esse asserunt Archangelus & Laurentius Pinguedinem neque à calore summo, neque à caliditate à frigore membranarum procreari: sed à calore mediocri, qualem calorem sine dubio Galen. Vesal. & Fallopius intellexerunt, quia sepius apud Authores calor mediocri pro frigore sumitur, Manet igitur ratum & firmum Pinguedinem à calore mediocri, & non à frigore membranarum simpliciter produci, ut nonnulli volunt; quia nonnullæ Corporis humani partes à caliditate frigida, sed omnes vel summè vel mediocriter calidæ sunt. Plura de hac re Aristoteles lib. 3. de gen. animal. cap. 5. 6. & 9. Galen. lib. 2. de temper. Ioubertus, Archangelus & Laurentius d. l. habent.*

4. *Ulus Pinguedinis est 1. partes tueri. 2. vasis quæ ad eum feruntur subterni. 3. Calorem nativum fovere & conservare.* Galen. lib. 5. de simpl. med. facult. & 4. de usu part. cap. 11. 4. *Necessitate urgente, ut in medijs in alimentum convertit.*

De Accidentibus Pin-

guedinis.

B 2

1 Situm

1. Situm quod attinet: Pinguedo. plerunque utramq. Panniculi sedem occupat; major tamen pars intra cutem veram, & panniculum invenitur.

2. Figura, Magnitudo & alia satis nota.

3. Pinguedo est alba ratione illius membrana, cui adherescit: ab hac enim candorem contrahit. Nam omnia, que in corporibus mutantur seu alterantur, sortiuntur naturam mutantis, & fit assimilatio ad partem corporis, in qua fit alteratio; juxta illud; alteratum trahit naturam alterantis: Ita ex sanguine menstruo efficitur lac in uberibus, quia caro mamillarum est alba: sanguis elaboratur rubicundus, quia caro Epatis est rubicunda.

CAP. V.

De Panniculo carnosus,

Panniculus carnosus est membrana (Gal. 1. & 3. Adm. An. cap. 2. & 5 adm. An. cap. 7. Baubrinus lib. 1. cap. 5.) ex semine pronata, Cuti & Pinguedine subjecta, universum corpus ambiens, qua Cuti medianibus vasis; membranae vero subjecta per fibras tenuiores inhaeret.

1. Hic Panniculus varia habet nomina; nunc Panniculus carnosus, nunc nervosus vocatur. Laurentio lib. 6. cap. 6. in brutis carnosus, in homine nervosus est; & in illis cuti tenaciter; in homine tantum per villos sive fibras quasdam adheret. Galen. 3. ad. anat. c. 2. hinc Cutis hominis immobilis est; brutorum mobilis, cujus motu muscas abigere solent, sicuti etiam de Elephanto tradunt; ipsum Cutis corrugatione muscas interficere: & Equum hujus panni culi motu minus exercitatos Equites deicere posse. Curtius & alij negant Galenum hunc Panniculum agnovisse; sed

sed contrarium facile probari potest, ex ipso Galeno 3. Ad. Anat. c. 2. & 5. eiusdem c. 7. ubi hunc panniculum membranam Cuti continuam vocat.

2. Usus huius est totum corpus ambire; vasa ad cutem abeuntia & venas, nervos, & arterias defendere & fulcire: item Cutis cum lasa, consolidationem adjuvare.

De Accidentibus Panniculi.

1. Sicum quod attinet, haec membrana in homine Pinguedini pronata; at in simijs, canibus, ovibus cuti proximè subjacet, ut Bauhinus lib. 1. cap. 5. docet.

2. Magnitudo, Figura & alia satis nota sunt.

3. Temperamentum huius in modo natis aliquo modo calidum & humidum est, quia carnosae, in adultis vero siccum & subfrigidum, quia nervosae.

C A P. VI.

De Musculis in genere.

Musculus est instrumentum motus voluntarij.

Gal. 10. de us. part. c. 9. Vesal. lib. 2. cap. 2.

1. Musculus Graecis *Mus* dicitur: Germanis die *Maus* oder *Mäuslin*; quod aliqui formam murem excoctum imitentur; vel quod aliqui, *Pisci*, qui musculus vocatur, similes sint. Bauhinus lib. 1. cap. 7.

2. Musculi substantiam, quod attinet, haec ex fibris spermaticis, carne, seu fibris carnosis, venis, arterijs, nervis & membrana propria constructa est. Columb. lib. 4. cap. 1.

3. Fibras spermaticas habet, quia haec sunt fundamenta omnium partium corporis. Gal. 5. 6. de us. part. cap. 8. & 10. eiusdem c. 9. lib. ad. anat. c. 4.

4. Habet & carnem fibrosam, quia hæc non duntaxat ad musculi robur, & molem circumfunditur; sed etiam, ut primaria. Musculi pars sit, actionis & motionis causa princeps: quia nulla pars, nisi sit fibrosa, & carnea, seipsum movere potest, ut sunt omnia viscera, quæ carne fibrosâ destituntur.

5. Quoniã autem hanc carnẽ fibrosam, nutriri, vivere & sentire parerat, etiam vasa communia habet. Venas ut per has nutrimentum transvehatur in musculum. 2. Arterias ut per has calor insitus conservetur, & motu ventiletur, ne in ventilatus marcescat, & contabescat. 3. Nervos, ut per hos, vectore spiritu animali, motrix facultas traducatur in principalissimum suum instrumentum, carnosas scilicet musculi fibras. Vis autem sentiendi & movendi non à visceribus est à nervis: sed à Cerebro, quod tanquam Princeps & Dominus imperat: Nervi imperium tanquam Principis ministri deferunt; Musculus tandem obtemperat, & partem pro imperio voluntatis movet; non aliter quam quemadmodum, Eques habenarum motu Equum impellit: ita quoque vis anime Cerebro insita, Nervis quasi habenis Musculum movet.

6. Hinc licet partes nonnullæ (ut Venter, & Cor) in corpore humano reperiantur, quæ sine musculis moventur; tamen hæc non animali, sed naturali moventur motu.

7. Musculus denique quilibet membranâ obvolvitur, ut secernatur, atque determinetur à circumjacentibus musculis, alijsq; partibus: & ut musculi moles firmior reddatur, ne hæc illac effluens, imbecillior evadat.

Musculus dividi potest in principium, medium, & finem, sive in caput, ventrem & caudam.

1. Principium seu caput Musculi est pars ligamentosa, sensibilis, quæ ab osse oritur, & in os implantatur.

2. Medium est venter, sive pars tumens, quæ mollis & rubicunda ex sanguine medio riter resiccato genitæ, (Galen. 10. M. M. cap. 6.) Quam Galenus lib. Ad. Anat. sepẽ fibrosam carnem, & muscu-

musculi propriam substantiam vocat. Caro proprie sic dicta dicitur, ad differentiam reliquarum specierum; quia alia Caro est viscerum, quam Erasistratus ~~νεγερυρα~~, i. e. affusionem sanguinis vocat: alia cuilibet parti peculiaris; Galenus hanc 6. de ad. Anat. 1. & 1. nat. facult. 6. lib. 10. Meth. Med. carnosam substantiam vocat, quae instam non influentem facultatem habet, viscerum vasa firmat, spūia inania opplet, & actionem edit; Archang. partem similem novam facit, qualis caro est in Oesophago, ventriculo, intestinis; Alia glandularum, ut est Pancreas, Melenterij corpus glandulosum, thymus circa jugulum, & alia glandulae circa linguam & axillas.

3. Finis est, cauda Musculi, quae Galeno 1. de mot. Musc. cap. 1. ~~καυα~~, i. e. enervatio dicitur: communiter tendo & chorda nominatur, Fallop. In observ. anat. Archang. lect. 7. Paræ. lib. 2. cap. 9. Bauh. d. 1. Componitur ex nervorum & ligamentorum tenuissimis fibris: illorum fibra motus & sensus; horum vero roboris gratia à Naturâ sunt facta. Galen. 1. de plac. cap. 9. lib. 6. M. M. cap. 4. 1. de usu. part. cap. 1, 17: 12. ejusdem e. 3. 1. de mot. musc. cap. 1.

4. Vesalius ait lib. 2. c. 2. Musculos complures carere nervo, & inter reliquos Quadratum Musculum propè brachiale, qui radium in pronum ducit. At Columb. Vesalium refutat his verbis: lib. 5. c. 1. Ego verò huic quoque (scilicet quadrato Musculo) inesse nervum assevero, ad eò perspicuum, ut quivis alter, neque difficilis inventu est. Idem de Musculo dictum puta, qui latum tendinem efficit; deq; alijs, quos Vesalius excipit, quod dum efficit, Naturam irridere maluit, quam suam in hoc non obscuram negligentiam patefacere. Haecenus ille.

5. Verum

licentia

Caed. quid
li. musc.
li. carna
nervo.

9. Verùm cum tendo non ad motum duntaxat, ut dictum, sed etiam ad validiores motus edendos, & graviora membra movenda, sit factus, ideoq; omnes muscoli in tendinem astringunt, ut Ani, vesicae, &c. sicut Columbelli lib. 5. c. 2. docet: & Vesalius ait innumeros musculos tendine carere, & illos tantum tendines habere, qui longo ductu ferantur.

6. *Usus Musculorum*, cum ex dictis satis notus sit, tamen apertius est exponendus. Dicimus ergo musculos esse factos, ut sint instrumenta movendi omnes corporis partes. Nullam enim aliam, quàm Musculorum substantiam, Natura invenire potuit, quæ facile possit contrahi & relaxari. Unde Musculi actio duplex, primaria & secundaria. Primaria est versus suum principium contractio. Gal. 10. de us. part. c. 9. & 11. de us. part. c. 4. & oppositi musculi relaxatio. 1. de mot. muscul. c. 5. 11. de us. part. c. 8. Secundaria est illius relaxatio, & compositi musculi contractio. Singuli namq; musculi singulos habent & simplices motus. 6. de us. part. 9. & 12. ejusdem 8.

Tantum de Musculis in genere.

Delineatio musculi.

- A. Nervi in plures surculos distribuendi portio.
- B. Nervi A notati soboles musculi constitutionem subiens.
- C. Ligamentum, quod ab ossè ad musculum constituendum pronascitur.
- D. Ligamenti & Nervi ad musculum efformandum congressus ac Musculi caput.
- E. Sedes, qua fibrarum maxima est divisio, & qua venter musculi consistit.
- F. Divisionis fibrarum concursus, & tendinis musculi initium, & cauda Musculi.
- G. Tendinis pars, quæ movendo ossi inseritur.

H. I. Est nervi abtruncati portio.

CAP.

CAP. VII. De Musculis Abdominis.

Cum jam, quid musculus sit, quas habeat partes; &c. docuerimus; nunc ad specialiorem cujuslibet Musculi explicationem veniendum, initio ducto à Musculis Abdominis, tanquam qui primò occurrant dissectionem celebranti.

1. De numero autem Musculorum horum Anatomici inter sese non conveniunt. Alij enim utring, 4. defendunt, ut Gal. lib. 1. Ad. Anat. cap. 6. inprimis lib. 5. de us. part. c. 14. demonstrat, naturam quatuor duntaxat paria nec plura nec pauciora creasse nec creare potuisse. Vesal. Columb. lib. 5. c. 22. Joh. Guinth. And. in inst. Vassæus in tab. Plate in tab. Laurent. lib. 3. cap. 3. Alij utring, quinque numerant, ut Fallop. lib. 2. cap. 14. Archang. lect. 8. Bauhin. lib. 1. cap. 8. Quorum opinionem nos sequimur.

2. Primò Obliqui sunt, & ita dicuntur, quia obliquas fibras habent; & sunt duplices, Ascendentes & descendentes, quorum in utroq. latere duo sunt, unus descendens, & unus ascendens.

3. Obliquè descendentes à partibus superioribus in inferas descendunt. Substantia horum partim sanguinea, partim spermatica. Nam sunt carnosì, nervosì & membranosi; portio tamen carnea in ipsis predominatur, quò respiciens Hippocrates dum carniū nomine musculos exprimere solet. Carnosì autem sunt circa os Ilij ut volunt Vesal. Columb. Fallop. Archangelus; nervosì circa os pubis, & in hoc implantari volunt Vesal. Fallopius: membranosi & ligamentosi circa vertebrae lumborum, & circa lineam candidam. Columb. lib. 5. cap. 22. contra Vesalium.

4. Musculi obliquè ascendentes sequuntur; horum eadem est substantia, quantitas, figura, compositio, numerus & temperies

C

cum

eum Descendentibus; quia ab osse Ilij ad extrema notharum costarum assurgunt, & musculos obliquè descendentes in utroq; latere in speciem literæ græcæ & suis fibris secant. Gal. 5. de us. part. c. 14. Oriuntur carnosæ ex Ilij ossis spinâ, nonnunquam etiam inferius à ligamento illo valido, quod ab eâdem spinâ usq; ad ossa pubis procurrit; hoc tamen à Fallopio observatum rarius accidit. Adhaerent in progressu membranei existentes, lumborum & ossis sacri spinis, carnosæ fibræ adnati quatuor inferiorum costarum cartilaginibus carnosæ vestiuntur. Gal. 5. ad. anat. 6: & in latum membranosum tendinem desinunt, qui rectis occurrens in duos tendines scinditur, quorum alter supra, alter infra rectum musculum fertur, ita tamen ut ambo ad lineam albam rursus uniantur. Col. lib. 5. cap. 22. inferioribus costis. Arch. lect. 7. duodecimæ & undecimæ costis carnosæ copulantur, & lato tendine, decimæ, nonæ, octavæ costis in cartilaginem necuntur.

5. *Usus descendantium musculorum est, superiorem lateralem partem Abdominis comprimere, inspirationem & thoracis dilatationem, nec non etiam excretionem per superiora adjuvare. Ascendentes contrarium habent usum.*

6. *Tertij Musculi Abdominis sunt Recti: sic dicti, quod secundum corporis rectitudinem siti sint, rectisq; fibris consistunt. Principia duo habent hi musculi; unum nervosum, alterum carnosum à superiore parte ossis pubis: Gal. aliter sentit 6. Meth. Med. 5. de usu part. & 5. Ad. Anat. eosq; oriri voluit ab osse pectoris, quem multi secuti, ut Mundinus, Curtius, VVilichius, &c. Secundum Vesalium lib. 5. cap. 32. etiam duplex principium habent: unum superius internum; alterum inferius externum.*

7. *Hi musculi habent etiam suas transversas nervosas intersectiones: Columbus tres; Vesalius aliquando*

quando quatuor observavit; in hunc usum, ut harum beneficio hi muscoli obliquè ascendentes & descendentes adhaerescant.

2. Ne fibrae horum musculorum carnosae ob longitudinem periclitarentur, sed essent fortiores & robustiores; non aliter, quàm sicuti filum, plura habens internodia, non faciliè rumpitur, ita quoque Musculi hi ob intersectiones hasce non faciliè rumpuntur. In exitu proximi sunt, sed quò magis ascendunt, eò magis se junguntur.

8. Usus horum est anteriora Abdominis comprimere, ideo sunt crassi, & thoracem deorsum trahere, ut supra dilatari possit. Ultimo excrementorum expulsionem adjuvare.

9. Quarti Musculi à formâ Pyramidales dicti: Sylvius succenturiatos vocat, fortè quod muscularis & descendentes & transversis auxilio sint.

10. Originem habent ab externo pubis osse & obliquò ductu in lineam albam descendunt.

11. De his varia sunt opiniones: Fallopius, Archangelus parvos musculos nominant, ut & parvi sunt & meritò musculi nominantur: alij Fallopianos musculos appellant. Vesalius, Andernacus principium Musculorum rectorum superius faciunt. Columbus & ipse ass. cle. carnosum Rectorum principium vocant, & negant musculos esse obrationes sequentes. 1. Hos definitionem Musculorum minimè habere. 2. Nonnullos his privatos esse. 3. Nullos habere usus. 4. Rectis muscularis operam ferre non posse, cum recti satis validi sint.

Verùm ad rationem 1. respondet Fallopius, & ait, definitionem istos habere, esseq; voluntarij motus vera organa; & Abdominis partes voluntaria compressione deorsum trudere, &c. Ad secundam, quod aliquando non reperiantur, respondet hoc fieri quàm rarissimè: fortasse invicem interdum ita connasci, ut Rei Anatomicae imperitus hos ab alijs non distinguere possit:

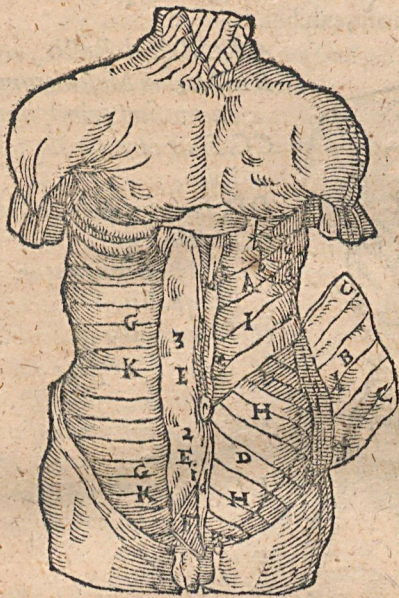
vel demus inquit hos aliquando à Naturá prætermisſos eſſe; nihilominus tamen ſi adſunt, Muſculi peculiareſ ſunt, ut in muſculo lateſcentis tendinis in manu, cujuſ aliquando natura obliuiſcitur, qui tamen etiam, quando adeſt, pro muſculo habetur, & munus ſuum obit. Quare ſi valeret Columbi ratio, hâc certè non eſſet muſculus, quod aliquando deſit: & tamen cum adeſt, pro muſculo habetur. Ad tertiam, quòd uſum nullum habeant, reſpondet, uſum potiſſimum habere, viſcera ſcilicet in ſumme contenta obliquè comprimere: & concedit Columbo hos muſculos Priapum ſive penem non ſurſum trahere, neque ſe unquam hoc ſtatuiſſe, aſſerit. Ad quartam quòd muſculis Rectis opem ferre non poſſint, dicit, ſe etiam hoc nunquam ſomniaſſe, ſed aſſerit, parvos hoſce muſculos partem illam obliquè deorſum, in qua ſunt, deprimere. Tandem rationeſ ſuaſ ſequentes addit, quibuſ hoc dogma defendit. 1. Pe-
liari membranâ circumſcribuntur. 2. Quia huiuſ fibre cum Re-
ctis non commiſcentur. 3. Quia fibre à rectis diſſimileſ obtinent.
4. Quia ſemper in mediam albam lineam deſcunt. 5. Ab effe-
ctis, ſiquidem veſcam, dum leviter urina redditur, leviter obli-
què ad pubem comprimunt, quod obliquè muſculi aſcendentes præ-
ſtare non poſſunt.

12. Uſus horum ex dictis ſatis patet.

13. Quinti Muſculi ſunt tranſverſaleſ: hoc nomen ſortiti ſunt, quoniâ tranſverſim in corpore collocantur: Columb. Archang. d. l. Gal. 5. loc. aff. 6. & de diſſect. Muſc. cap. 26: Mundinus Latitudinaleſ vocat. Hi Muſculi à tranſverſis proceſſibuſ vertebrarum, lumborum, nervoſi prodeunt; deinde carnoſi, circa os Ilij & Diaphragma evadunt. Finiſ horum, tendo eſt lateruſ, nervoſuſ & membranofuſ in lineâ candidâ. Uſuſ horum eſt, lateralem inſimi ventriſ partem comprimere, & hypochondria conſtringere.

Figura

Figura Ventris inferioris Musculos omnes propo-
nens, à sinistris quidem obliquos; à dextris Pyrami-
dalem, Rectum & Transversum.

- A. B. Obliquè descendens.
 CC. Latus nervosus & mem-
 branosus tendo.
 D. Obliquè ascendens.
 E E E. Rectus musculus.
 F. Pyramidalis.
 G G. Transversus.
 H H. I. Fibrae musculorum
 obliquè ascendentium
 & descendentium.
 K K. Fibrae transversorum
 Musculorum.

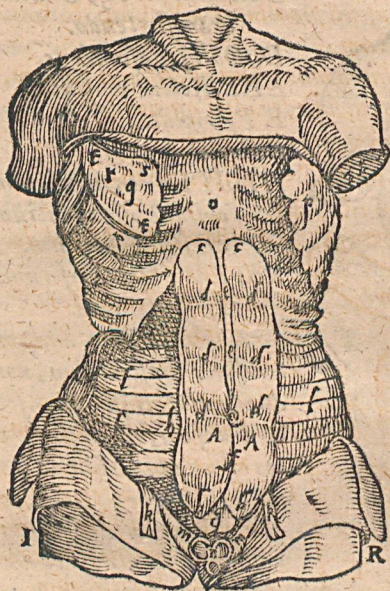
14. Præterea notandum,
 tendines musculorum, non
 duntaxat obliquorum, sed
 & transversalium perfora-
 tos esse; 1. ubi umbilicus pro-
 minet; 2. Propè os pubis, per
 quæ foramina descendunt
 vasa semen testibus prepa-

rantia, & deferentia. Vide Columb. Archang. Laurent. Bau-
 hin. d. 1.

15. Vasa Musculorum Abdominis quod attinet: 1. Obliqui
 venas arterias habent à venâ & arteriâ musculâ, juxta lumbos
 enatâ, quæ per Abdominis & Peritonæi Regionem disseminantur.
 Nervos verò ab extremis thoracis vertebrae recipiunt. Recti Mu-
 sculi habent venas recurrentes; quarum aliæ internæ, aliæ exter-
 næ: ratione harum fit consensus hypochondriorum cum navibus;

*ratione illarum sit consensus uteri cum mammis: habent & nervos
nec non arterias ob communem usum.*

**Figura hæc Ventris inferioris Musculos rectos,
Pyramidales & transversos, solis obliquis
remotis, exhibet.**

- AA. Musculi Recti.
BB. Horum Musculorum
nervosum principium.
CC. Finis carnosus & am-
plus.
DD. Internodia sive inter-
sectiones.
EEE. Hic se junguntur.
F. Hic quasi uniri videtur.
G. Pyramidales Musculi.
H. Eminentior pars Abdo-
minis.
KK. Vasorum feminalium
portiones.
LL. Transversales Musculi.
16. Usus communis o-
mnium Musculorum Abdo-
minis duplex est: Princi-
palis & secundarius. Prin-*

*cipalis est, ut constituant substantiã ipsius ventris inferioris, mem-
braq; hujus defendant, & calorem innatum conservent: Secunda-
rius, ut excrementorũ alvi scilicet & vesicæ excretionem adjuvent.*

De Accidentibus Musculo- rum Abdominis in specie.

*1. Siti sunt Musculi obliquè descendentes inter Panniculum
carnosum & musculos obliquè ascendentes.*

2. Muscu-

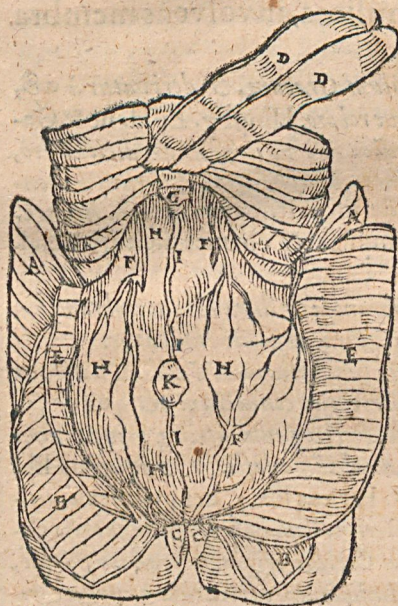
2. Musculi obliquè ascendentes siti sunt inter descendentes & transversales, cum quibus connexionem habent, præsertim per vasa, quæ ex subjacentibus efferuntur partibus.

3. Musculi Recti siti sunt in Regione ventris eminentiore.

4. Pyramidales siti sunt supra principium Rectorum, unde etiam horum principium, non musculi peculiare à Vesalio & Columbo vocantur, ut supra dictum.

5. Transversales siti sunt supra maximam Peritonæi partem, cum quo ita arctè adherescunt, ut vix separari queant.

Hæc Figura Inferiorem ventrem cum suis vasis, remotis omnibus musculis, Peritonæo intactum ostendit.

AA. Musculi Obliquè descendentes.

B. Obliquè ascendentes.

CC. Pyramidales.

DD. Recti.

EE. Transversi.

FF. Vena & arteria Mammillares.

FF. Vena & arteria Epigastrica sursum ascendentes per musculos rectos & Peritonæum.

G. Cartilago mucronata.

H. I. I. I. Linea alba.

K. Umbilicus.

6. Figurâ obliqui triquetram; Recti oblongâ; Transversales quadrangularem, habent; Pyramidalium notâ.

7. Magnitudo Musculorum

Abdominis inequalis, ut figure ostendunt.

8.

8. *Temperamentum duplex, unum calidum & humidum ratione ventris & carnosae portionis; alterum frigidum & siccum, respectu ligamentosae & tendinosae portionis.*

CAP. VIII. De Peritonæo.

Ablatis Musculis, eorumq; tendinibus, Membrana, totam infimi Ventris cavitatem succingens, occurrit, quæ *Peritonæum* dicitur, cujus definitio talis: *Peritonæum* est membrana tenuissima & dura, latis araneorum telis similima, involvens membra tertiæ cavitatis.

1. *Peritonæum est vocabulum Græcum, & derivatur à πῆ, id est, circum, & πῆνός firmo sive roboro. Hipp. 7. Epid. ut & Galeno 6. Ad. Anat. 4. Περίτοναϊον δὲ τὸ πῆλεγεῖν dicitur, eò, quod omnibus partibus, quæ inter Diaphragma & crura habentur, circumtendatur. Gal. 4. de us. part. cap. 9. 6. Ad. Anat. c. 4. & 5. Arabibus Ziphac Zimphac & chamel dicitur, Vesal. lib. 5. cap. 2.*

2. *Substantia hujus membranosa & dura est; membranosa, ut possit dilatari, & constringi; dura, ne facile rumpatur.*

3. *De Origine hujus variæ sunt opiniones. Vesal. d. l. ait, ex ligamentis, quæ lumborum vertebrae connectunt, & quæ os sacrum ilium ossibus committunt, Peritonæum utrinq; principium ducere, & membrana lata modo ab illis enasci. 2. Fallopius lib. 4. cap. 1. Laurent. lib. 6. c. 8. Paræus lib. 2. c. 12; à plexu nervorū validissimo, quia mesenterio ortum habere affirmant: Archangelus lect. 9, à meningibus Cerebri originem trahere statuit, sc. circa primam & secundam lumborum vertebraem emergere, ex medulla spina nervos, illucq; aliunde confluere alios nervos, &*

cum

cum arterijs quibusdam, quendam veluti fasciculum constituere; ex quo demum (dum latius sese explicat) nasci Peritoneum; & ob hanc causam, etiam ibi longè crassius esse, sicuti & verum est; quia, ut experientia & omnes Anatomici testantur ferè omnibus infimi ventris partibus, ut Epati, Renibus, Vesicæ, Mesenterio, Omento, & alijs, membranas communicat. Hinc laborante Peritonæo, omnes enumeratæ partes laborare solent, uti videmus in Hernia.

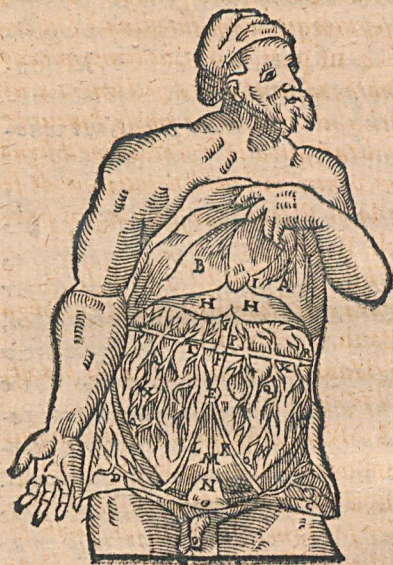
4. Foramina etiam Peritoneum varia habet, scilicet in anteriore superiore & posteriore parte: In posteriore manifesta nulla: in anteriore parte in fœtu perforatur, ubi umbilicus est, per quem in utero alimentum capit: hoc foramen in adultis oclusum, si pateat, ομφαλοκήλη Hernia speciem facit. In Superiore parte tria habet foramina, ut arteria descendenti, & vena Cave ascendenti, & Oesophago pateat via. Herent autem Diaphragmati tenaciter, ut eo inflammatione obfesso hypochondria introrsum convellantur, ut Hippoc. in Coacis prænotionibus docet. Inferior pars perforata est circa anum, cervicem uteri, venas, arteriasque descendentes crurales dictas; nec non quæ spermatica vasa preparantia ad testes feruntur, & ejaculatoria ascendunt, sed hæc foramina, veriùs productiones auxeris, quæ foramina, ut habet Galenus 14. de usu part. cap. 13. 6. ad anat. cap. 13. l. de sem. cap. 15. Laurent. Paræus d. l. In inferiore parte in viris reperiuntur sex, in mulieribus septem. Fernelius doctissimus scribit, Peritonæum nusquam perforari: verum fortasse adutorum anteriorem Peritonæi partem intelligit.

5. Vasa Peritonæi quod attinet, venas & arterias pro nutritione, & caloris innati custodiâ habet: nec non nervos, quorum ope sentit. Gal. de dissect. ven. cap. 8.

D

Hæc

Hæc figura Peritonæum divisum, in quatuor partes, omentum & vasa umbilicalia ostendit.

A B C D. Peritonæum in
quatuor partes sectum.
E. Umbilicus à Peritonæo se-
paratus.

FG. Vena umbilicalis.

HH. Pars gibba hepatis.

I. Ligamentū hepatis præ-
cipuum.

K. Dextra arteria ab umbi-
lico secundū dextrū ve-
sicae fundi latus ad ma-
gnā prorepens arteriam.

L. Sinistri lateris arteria ab
umbilico secundum vesi-
cæ sinistram sedē ad ma-
gnam exprorecta arteriā.

M. Vrachos.

N. Vesicæ fundus.

O. Peritonæi ad vesicæ fun-
dum nexus.

P. Anterior v. triculi pars denudata. *OOOO.* Omentum.

R. Venæ & arteria simul cum nervo dextro sedē inferioris partis
ventriculi exprorecta.

S. Sinistri lateris vasa, quæ sinistram fundi ventriculi sedem am-
plexantur.

T. Hac sede dextri lateris vasa sinistris committuntur ac proinde
etiam *R. T. & S.* futuram indicant, cujus Aristoteles
3. hist. animal. & 4. de part. anim. meminit, cum à medio
ventre omentum oriri & dependere asserit.

XX. Venarum arteriarumq; propagines superiori omenti membra-
na exprorecta, adipeq; cincte.

6. *Usus hujus partis varius est. 1. ut omnia inferioris ventris membra, tanquam involucrū amplum contineat, ideoq; membranēū factum est, ut turgente ventriculo & intestinis promptè extendi, ijsq; cedere possit. 2. ut veluti septum quoddam intestina à Musculis Abdominis distinguat. Gal. 4. us. part. c. 9. 3. ut comprimendo Intestina unà cum diaphragmate, adjuvet alvi dejectiones. 4. ut constricto eo intestina & ventriculus citius cibum amplectantur & concoquant, ne flatibus ex cruditate aut alià levi occasione distendantur. 5. ut omnibus partibus ventris inferioris peculiarem de se tunicam largiatur, & partes inter se connexas sedibus suis fixas teneat, ut supra dictum. Arch. Bauh. d. l.*

DE ACCIDENTIBVS PERITONÆI.

1. *Situs notus est. 2. Figura ejus globosa, rotunda & oblonga est. Vesal. Arch. Laurent. Bauh. Paræus d. l.*
3. *Temperamentum hujus frigidum & siccum, vel, ut alijs placet, calidum.*

QVÆSTIONES.

1. *An Cutis sit temperata? Nunc illud quod in thesibus fuit affirmatum, authoritate Galeni corroboratur, qui lib. 2. de temp. c. 1. & 5. de simpl. Med. c. 4. in primis lib. 1. de temp. c. ult. sic ait: Ceterum nervus & exanguis & frigidus; caro multi sanguinis, & calida; media inter utrumq; est cutis. Et licet alij rursus ex Galeno afferant, ut comm. 2. prognos. aph. 6. Cutem sanguine pituitoso nutriti; tamen in illo loco Galenus non agit de nutritione, quæ sit naturæ φύσις, sed de ea, quæ fit in hydropisi, ubi propter illam materiam nutritionis inconvenientem, totam Cutem intumescere dicit, &c.*

2. *An Musculi pars princeps, quæ caro statuitur, sit causa motus? Vesal. lib. 2. c. 2. carnem musculi, motus esse causam dicit: Fallopius ipsas musculi fibras carnosas defendit. Verùm nos putamus neq; Vesalium, neq; Fallopiū peccare; quia ambo talem partem afferunt, quæ motricem facultatem recipere potest. Ergo, si ve ille carnem, si ve hic fibras carnosas defendat contra nos non est.*

3. An aliquis à pinguedine suffocari possit?

Resp. Maximè; Quia ubi multa Pinguedo, ibi constrictio vasorum fit, & per consequens suffocatio: & hoc plerumq. fieri tum demum solet, quando tales homines crassi morbis calidis acutis laborant, ut Hippoc. ait lib. 2. aph. 44. qui naturà sunt admodum crassi, citius intereunt, quàm qui graciles. Vide Holler. Faventinum & alios in aph. com.

4. An Pili sint partes corporis?

Negamus. 1. Non enim communi vitâ fruuntur, quippe sanguinem alimentarium in se non attrahunt & concoquunt, ideoq. non verè nutriuntur. 2. Quia partes præcise semel non recrescunt. Sed Pili recrescunt. Ergo. 3. In heclicis & tabidis omnes partes absumentur, Pili non absumentur, sed ut excrementa auferuntur. 4. His, qui vitâ destituti sunt, partes non crescunt; at Pili crescunt. Ergo non sunt partes.

Contrà. Etate procedente puerorum crescunt Pili in longum, latum & profundum, cæterarum partium more. Ergo sunt partes. Respondeo, pilos longitudinem, latitudinem & profunditatem habere non ab alimento in se attracto, sed ab amplitudine partium & spiraculorum. Nam quò majores sunt pori, eò etiam majores Pili. 2. Pili etate progrediente fiunt crassiores & rigidiores. Ergo, &c. Respondeo, crassiores & rigidiores fiunt ratione excrementi sicioris & adustioris, quod eos generat. Plura vide apud Fernel. lib. 2. cap. 2. Rodé. à Veiga lib. de arte Med. cap. 13. & 7. Vallefium lib. 2. cap. 5.

De vi et uoluntate quid fructus omni regni dei facit
Sine offensione spero iudice et gortibus. Zeche
sic de. Sicut et ego p omni omnibus phariseis
iudice quod in velle est. si qd multas. et pa

in fiant **Capitulum undecimum**

De iocundis mei fote. Sicut et ego xpi hinc
ante res factas. qd per vna memoria estis
et sicut habidi vobis p. qm in an tenentis
Et solo aut res sine qd omni vni caput xpi
est. caput. et multas. et caput vno xpi. xpi
Dicitur et omni ai. p. ab. etms. velle caput
detur caput suu. Dicitur et multas. omni a

De iocundis non velle. caput detur caput suu.

Quoniam est em. as. sicut. v. Nam si non

velit. multas. et velle. si vno. supra. q.

multas. vobis. a. velle. velle. caput. suu.

Et sic. iudex. non. debet. velle. caput. suu. qui

privatus. est. et. glori. in. dicitur. et. glori. in.

vno. Et. non. est. occidit. vni. p. velle. multas.

si. velle. v. p. velle. v. velle. velle. velle. velle.

lanon. hude. supra. caput. p. velle. velle. velle.

et. velle. velle. velle. velle. velle. velle. velle.

in. vno. in. dicitur. Nam. sicut. velle. velle.

in. vno. in. dicitur. Nam. sicut. velle. velle.

Inches

Centimetres

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

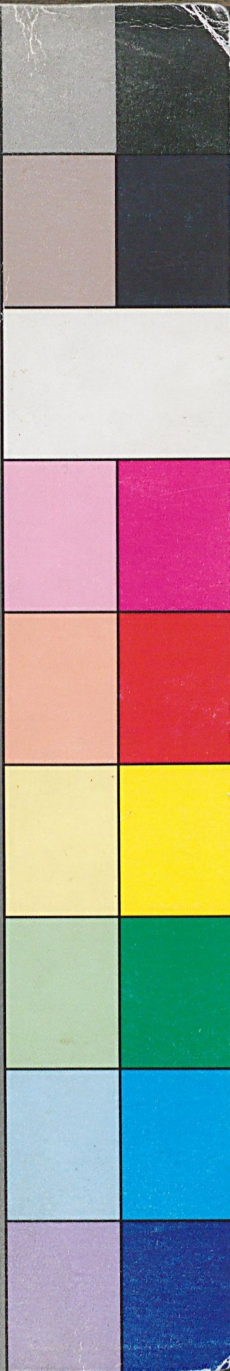
Red

Magenta

White

3/Color

Black

UTATIO
 Anatomicarum III.
 TIBUS INFI-
 S CONTINENTI-
 nibus & proprijs,
Quam
 O. M. A.
 PRÆSIDIO
 ANOBLOCHII,
 Fr., Med. & Phil.D.
tebergensium Academia
endam suscipiet
 Hezmanfeder
 sbonensis.
aij, horis & loco notis.
 S):(S
 EBERGAE,
 nis per Iohan.Gorman.
 Is Is CVII.